

BAROK

-17.st / barocco-port. biser nepravilna oblika / "zlatni vijek" u umjetnosti, nova generacija književ. / jaka DVORSKA UMJET. → zahtijevaju **aps.** vladari u Franc, Španj, Nizoz., Austr., Češkoj i Rimu (papa) / umjet. bogatih i moćnih koji se natječu, pokazuju snagu bogatstva, raskošno uređuju dvorove (do pretjerivanja) → umanjuje umjetničku vrijednost baroknog izraza / osnovno mjerilo → KVANTITETA – posebno u slikarstvu, arhitekturi (dvorova i crkava) – gomilanje motiva, dinamika, kontrasti; ukida se harmoničnost i sklad / odlike B: 1. bogatstvo viz. i akust. motiva 2. jaka, raznovrsna osjećanja 3. gomilanje stilskih sredstava 4. glomazna književna i glazbena djela 5. misao o prolaznosti, kratkoći života, čovjeku čiji je život tek trenutak / izrazita sklonost melodrami i operi / **Louis de Gongora:** 1561. – 1627. / najveći šp. B. pjesnik koji stvaranov pjes. jezik, vlastitu syntaxu i smionu metaforiku / majstor je stiha, neobičnih metafora, maštovit u jezič. izričaju / soneti su mu savršeni, ali hladni / nemiran, rastrošan, nepromišljive, svadljiv → i stihovi takvi / 1 od gl. predstavnika KULTERANIZMA / "**Ruža**" → sonet o ruži koristi renesansni ugođaj ruže, vrta, koji ovdje služi kao dekor; ruža potiče reflex. o životu; njeno značenje je bibl. znak grijeha; pj. u 1. strofi potvrđuje da se život kreće između jučer i sutra; autent. vremena i poetskih simbola usmjerava prema sadašnjosti kao nemiru, nespokoju; u to nepostojećem vremenu predstavlja ružu kao ljepotu koja je kratkog vijeka; retor. pitanjem koje je stilogeno pojašnjava uzrok ljudskog nemira (sjaj i bujnost nestaju u prahu); imperativom "znat ćeš" prati umiranje ljepote; zašto ruža umire? vrtlarska ruka joj guši život po nekom zakonu nužde, sudbine; u posljednjoj strofi slijedi savjet "ne izlazi, ne cvati, ostani u pupoljku i dulje ćeš živjeti" / **Torquato Tasso:** 1544. – 1595. /tal. pjes. kasne renesanse / nježne i pretjerano osjećajne prirode, razapet između renes. životnih shvaćanja i moral. okova protureformacije; nesretan u osobnom životu i neshvaćen kao pjesnik; neko vrijeme podliježe maniji proganjanja te pomračena uma luta Italijom ili provodi godine zatočen u ludnici (tamnici Ferrare) / napisao preko 2000 lirskih pjesama, mnogob. dijaloge, najbolju tal. pastirsku igru "Aminta"; vrh. ostvarenje "**Oslobodeni Jeruzalem**" → ep u 20 pjevanja, ispjevan u **stancama** (ottava rima, sastavljena od 11eraca, rime abababcc) 1. + rat; relig. tematika vezana uz duh proturef.; isprepliću se fantastika i realnost, čulnost i vjerska egzaltacija(?); unatoč izvrsnim opisima bitaka dani su najljepši stihovi u ljubasvnim scenama i idiličnim prizorima; napadnut od inkvizicije da je u relig.-hist. tematiku unio previše ljubavi i magije, pa prerađuje spjev i piše "Osvojeni Jeruz." / **Pedro Calderon de la Barca:** 1600. – 1681. /pjesnik neobične životne biografije, zadnji pisac zl. vijeka šp. kniž. , živi na izmaku bogatog vremena i nosi osjećaj propadanja / mračan, ozbiljan, dubok, reflexivan, a ponekad patetičan i prepušta se B kićenosti / glasoviti dramski pisac, u drami "Postojani princ" izdvajaju se "Sonet o cvijeću" i "Sonet o zvijezdama" / "**Sonet o cvijeću**" → život čovjeka uspoređen sa životom čovjeka ("takvu i ljudi vidješe sudbinu/umru u danu kada se i rode/ vjekovi kao trenuci prohode!") /

HRV. B.

poč 17. st. do 2. ½ 18. st. / nejedinstvo, regional. krugovi, jezik prilag. govorima regija, razlike u temat. sklonostima, vrsti i najeni / **Ivan Đivo Gundulić**: 1589. – 1638. / 1628. spjev "**Osman**" → 20 pjevanja, 14. i 15. dop. Mažuranić; 1621. 1. poraz Turaka; G. mijenja pov. koncepciju, likove...

Uzeto sa :<http://www.salabahteri.tk/>

Email : salabahteri@hi.hinet.hr